

**آیین نامه اجرایی قانون مقررات انتظامی هیأت علمی
دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی کشور
مصوب ۱۳۶۵/۵/۵ هیأت وزیران و اصلاحات بعدی**

فصل اول - ترکیب و نحوه تشکیل هیأت‌ها

ماده ۱ - اعضای هیأت‌های بدروی و علی‌البدل و همچنین اعضای هیأت‌های تجدیدنظر در هر یک از دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی کشور و دانشکده‌های مستقل با رعایت مواد (۲) و (۳) قانون مقررات انتظامی انتخاب می‌شوند.

ماده ۲ - اعضای هیأت تجدیدنظر که برای چند دانشکده یا مؤسسه آموزش عالی و تحقیقاتی به تشخیص وزیر فرهنگ و آموزش عالی یا وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تعیین و منصوب می‌شوند، به آرای صادره از سوی هیأت بدروی دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی و تحقیقاتی و یا دانشکده مستقل رسیدگی و حکم صادر خواهند نمود.

ماده ۳ - در صورتی که عضو واجد شرایط مندرج در قانون، در همان دانشگاه و یا مؤسسه آموزش عالی و تحقیقاتی وجود نداشته باشد، اعضای هیأت از بین اعضای واجد شرایط نزدیک‌ترین دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی و تحقیقاتی یا دانشکده مستقل تعیین خواهد شد.

ماده ۴ - اعضای هیأت تجدیدنظر که برای چند دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی و تحقیقاتی به وسیله وزارت فرهنگ و آموزش عالی یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تعیین و منصوب می‌شوند، جلسات خود را بنا به

پیشنهاد رئیس هیأت در محلی که وزیر فرهنگ و آموزش عالی یا وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تعیین می‌نمایند، تشکیل خواهد داد.

ماده ۵- در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی که تابع سایر وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی می‌باشند هیأت تجدیدنظر به وسیله وزیر مربوط یا بالاترین مقام دستگاه دولتی مطابق تبصره ماده (۳) قانون مقررات انتظامی منصوب می‌شود و تعیین محل اجلاس هیأت مذکور نیز با مقام فوق الذکر است.

ماده ۶- هیأت‌های بدوى و تجدیدنظر مکلفند پس از تشکیل، شروع کار خود را به نحو مقتضی به اطلاع عموم برسانند.

فصل دوم- نحوه تشکیل جلسات

ماده ۷- اعضای هیأت‌ها پس از ابلاغ احکام انتصاب در اولین فرصت، تشکیل جلسه داده و از بین خود یکنفر رئیس و یکنفر نایب رئیس و یکنفر دبیر انتخاب می‌نمایند. اداره و تعیین اوقات جلسات به وسیله رئیس هیأت و در غیاب اوی به وسیله نایب رئیس انجام خواهد شد.

ماده ۸- جلسات هیأت‌ها با حضور هر سه نفر عضو اصلی و در غیاب عضو اصلی با حضور عضو علی‌البدل تشکیل خواهد شد.

ماده ۹- اعضای هیأت مکلفند با دعوت کتبی رئیس هیأت یا در غیاب اوی نایب رئیس در جلسه مقرر شرکت نمایند.

ماده ۱۰- مکاتبات هیأت‌ها با امضای رئیس و در غیاب او با امضای نایب رئیس معتبر خواهد بود.

فصل سوم- شروع و نحوه رسیدگی

ماده ۱۱- هیأت‌های بدوى با اعلام مراجع ذیل شروع به رسیدگی خواهند نمود:

- ۱- وزیر فرهنگ و آموزش عالی یا وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا بالاترین مقام مسؤول دستگاه اجرایی.
- ۲- رئیس دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی و تحقیقاتی یا دانشکده مستقل.
- ۳- اشخاص حقیقی و یا حقوقی.

ماده ۱۲- رئیس هیأت با وصول اعلام تخلف از سوی مراجع مندرج در ماده قبل، موضوع را به یکی از اعضای هیأت علمی یا یکی از کارکنان دانشگاه غیر از اعضای هیأت ارجاع می نماید و مقام مرجوع الیه مکلف است که کلیه دلایل و مدارک و مستنداتی را که جمع آوری نموده به انصمام گزارش خود مشروحاً و مستدلاً به صورت کتبی حداکثر ظرف یک ماه به هیأت تسلیم نماید.

ماده ۱۳- فرد محقق در گزارش خود به طور اختصار گردش کار، مشخصات کامل متخلف، نوع تخلف، مرتبه علمی، سوابت و محل خدمت، دلایل و مستندات را ذکر خواهد نمود.

ماده ۱۴- پس از وصول گزارش مذکور، رونوشت آن بهوسیله اداره کارگزینی به متخلف طبق مقررات قانون آیین دادرسی مدنی ابلاغ و نامبرده مکلف است ظرف ده روز پس از رؤیت گزارش، لایحه دفاعیه خود را همراه با مدارک و مستندات خود به کارگزینی تسلیم و رسید دریافت نماید.

تبصره- هیأتها و کارگزینی مکلفند دفاتری برای ثبت لوایح و اعتراضات تهیه و تنظیم نمایند.

ماده ۱۵- پس از وصول لایحه دفاعیه متخلف با انقضای مهلت مقرر، هیأت جلسه خود را ظرف مدت یک هفته تشکیل خواهد داد.

ماده ۱۶- جلسات رسیدگی هیأتها غیرعلنی بوده و هیأت پس از قرائت گزارش محقق و لایحه دفاعیه متخلف، چنانچه نیازی به حضور متخلف و اخذ توضیحات شفاهی از او نباشد مبادرت به صدور رأی می نماید.

تبصره- در صورت لزوم، هیأتها می توانند شخص متخلف را برای ادائی

توضیحات دعوت و از وی تحقیقات لازم به عمل آورند.

ماده ۱۷- هیأت‌ها می‌توانند در مواردی که اقتضا می‌نماید از نظر افراد خبره استفاده نمایند.

ماده ۱۸- آرای هیأت‌ها با اکثریت مطلق معتبر می‌باشد.

ماده ۱۹- آرای صادره توسط هیأت‌های بدوفی که قابل تجدیدنظر می‌باشد، باید حداقل ظرف مدت ۱۵ روز به عضو هیأت علمی ابلاغ شود و چنانچه آرای مذبور ظرف یک ماه برای افراد داخل کشور و دو ماه برای افراد خارج از کشور از تاریخ ابلاغ به افراد مختلف، توسط وی درخواست تجدیدنظر نشود، مطابق ماده (۴) قانون مقررات انتظامی، قطعی و با دستور بالاترین مقام اجرایی دانشگاه یا مؤسسه مربوط اجرا خواهد شد.

ماده ۲۰- رئیس دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی و تحقیقاتی رأی هیأت را به وسیله کارگزینی به مختلف ابلاغ می‌نماید. این رأی در موارد قطعی، از تاریخ صدور ابلاغ، قابل اجرا است. در صورتی که آرای مذکور قابل تجدیدنظر باشند پس از قطعیت از تاریخ صدور ابلاغ، به مورد اجرا گذاشته می‌شود.

ماده ۲۱- اخطاریه‌ها و احکام صادره از سوی هیأت به آخرین اقامتگاه قانونی مختلف یا محکوم که در پرونده کارگزینی وی منعکس است، طبق قانون آیین دادرسی مدنی ابلاغ خواهد شد.

ماده ۲۲- در صورتی که مختلف نسبت به صلاحیت بعضی از اعضای هیأت ایراد نماید، هیأت مکلف است قبل از شروع به رسیدگی نسبت به این موضوع رسیدگی و اتخاذ تصمیم نماید.

ماده ۲۳- در صورتی که تخلف مختلف واجد عنوان یکی از جرایم مندرج در قوانین کیفری باشد هیأت‌ها مکلفند پرونده را به مراجع ذی‌صلاح ارسال و دستور توقف رسیدگی را تا صدور رأی از مرجع مذکور صادر نمایند.

ماده ۲۴- هیأت‌ها مکلفند در متن آرای خود، قطعی یا قابل تجدیدنظر بودن

بخش دهم: انتظامی، انضباطی و تخلفات / ۸۶۵

و مهلت درخواست تجدیدنظر را ذکر نمایند (مطابق مهلت موضوع ماده ۲۰).
ماده ۲۵- آرای هیأت‌ها باید به امضای کلیه اعضاي شرکت‌کننده در جلسه بررسد.

ماده ۲۶- در مواردی که عضو هیأت علمی به عنوان مأمور در دانشگاه، مؤسسه آموزش عالی، دانشکده مستقل به خدمت اشتغال دارد، رسیدگی به تحالف انتسابی به وی، به عهده هیأت‌های بدوى و تجدیدنظر رسیدگی انتظامی محل مأموریت می‌باشد.

تبصره- تخلفات اعضاي هیأت علمی مأمور در دستگاه‌های اجرایی (خارج از دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی و پژوهشی کشور) در هیأت‌های بدوى و تجدیدنظر انتظامی دانشگاه یا مؤسسه مأموریت دهنده، رسیدگی می‌شود.^۱

ماده ۲۷- در مواردی که عضو هیأت علمی در چند محل، خدمت کرده است و در یک یا چند محل مرتكب تخلف شده باشد، هیأت‌های رسیدگی انتظامی آخرین محل خدمت وی، صالح به رسیدگی می‌باشند.

ماده ۲۸- در مواردی که آرای هیأت‌های رسیدگی، قطعی بوده و عضو هیأت علمی به دستگاه دیگری منتقل شده باشد، دستگاهی که عضو هیأت علمی به آن انتقال یافته است مسؤول اجرای رأی قطعی صادره خواهد بود و در مواردی که رأی قابل تجدیدنظر باشد با درخواست عضو هیأت علمی، موضوع جهت رسیدگی به هیأت تجدیدنظر محل خدمت قبلی ارسال خواهد شد.

ماده ۲۹- تخلفات اعضاي هیأت ریيسه دانشگاه‌ها، مراکز آموزشی و پژوهشی کشور و همچنین اعضاي هیأت‌های رسیدگی انتظامی، مدیران ستادی که عضو هیأت علمی می‌باشند و اعضاي هیأت علمی شاغل در وزارت‌خانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در هیأت‌های بدوى و

۱- به موجب مصوبه ۱۳۸۴/۱/۱۷ هیأت وزیران عبارت «یا محل دیگری» از متن ماده ۲۶ حذف و تبصره به ماده ۲۶ الحاق گردید.

تجدیدنظر رسیدگی انتظامی مستقر در ستاد هر یک از وزارتخانه‌های یاد شده، رسیدگی می‌شود.

تبصره - سایر وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی که دارای عضو هیأت علمی بوده و پست مربوط به آن با رعایت قانون و یا اخذ مجوز از یکی از وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و یا بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ایجاد شده باشد، مشروط بر آنکه فاقد هیأت‌های بدوى و تجدیدنظر رسیدگی انتظامی می‌باشند موظفند تخلفات اعضای هیأت علمی خود را حسب مورد به وزارتخانه‌های مذکور اعلام نمایند. این قبیل تخلفات بنا به تشخیص وزرای یاد شده با نمایندگان آنان در هیأت‌های یکی از دانشگاه‌های مرکز استان مربوط رسیدگی خواهد شد.

فصل چهارم - مقررات مختلف

ماده ۳۰ - دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی و ادارات و مؤسسات تابعه آنها مکلفند کلیه دلایل و مدارک مورد درخواست هیأت‌ها و فرد محقق را با رعایت مقررات مربوط به اسناد محترمانه، در اختیار آنها قرار دهند.

ماده ۳۱ - به اعضای هیأت‌هایی که خارج از محل اصلی کار خود، انجام وظیفه می‌نمایند، طبق مقررات حق مأموریت پرداخت خواهد شد.

ماده ۳۲ - هر یک از هیأت‌ها دارای دفتر مخصوصی خواهد بود که در آن به ترتیب صورت جلسات ثبت خواهد شد.

ماده ۳۳ - در مواردی که در اجرای تبصره ذیل بند (۱۶) ماده (۷) قانون «مقررات انتظامی هیأت علمی دانشگاه‌ها»، متهم از کار معلق شود با صدور حکم برائت وی از سوی مراجع قضایی ذی‌صلاح، حقوق تضییع شده عضو هیأت علمی به وی پرداخت خواهد شد.

ماده ۳۴ - در صورتی که مجازات معینه، اخراج از دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی کشور باشد، هیأت‌ها مکلفند مراتب را کتاباً به معاونت

آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی و یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی منعکس و معاونت مذکور مدلول احکام مذکور را جهت اجرا به کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور ابلاغ نماید و در صورت صدور حکم انفال دائم عضو هیأت علمی از خدمات دولتی، هیأت‌ها ملزم هستند مراتب را از طریق کارگزینی به سازمان امور اداری و استخدامی کشور^۱ اعلام نمایند.

ماده ۳۵- هیأت‌های بدوى و تجدیدنظر بدوأ به کلیه پرونده‌هایی که قبلًا در هیأت‌های پاکسازی و بازسازی گذشته مطرح بوده و منتهی به صدور رأی قطعی نشده است، رسیدگی و اتخاذ تصمیم خواهند نمود. رسیدگی به این پرونده‌ها در مواردی که توسط هیأت‌های سابق پاکسازی و بازسازی مورد رسیدگی قرار گرفته و رأی نیز صادر شده است لکن به جهتی قطعیت نیافرته است، با هیأت تجدیدنظر می‌باشد و در مواردی که توسط هیأت‌های سابق، رأی صادر نشده است به‌عهده هیأت بدوى خواهد بود.

تبصره- هیأت‌های مذکور مکلفند قبل از پرونده‌های مذکور با توجه به اهمیت موضوع به موارد مندرج در ماده (۱۴) قانون مقررات انتظامی هیأت علمی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی کشور در صورت ارجاع، رسیدگی نمایند.

ماده ۳۶- هیأت‌های بدوى و تجدیدنظر مکلفند هر (۶) ماه یکبار گزارش فعالیت‌های خود را کتاباً به‌وسیله رئیس دانشگاه به وزیر فرهنگ و آموزش عالی و وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تسليم نمایند.

ماده ۳۷- دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی مکلفند محل و امکانات لازم و لوازم دفتری را در اختیار هیأت‌ها قرار دهند.

ماده ۳۸- کلیه اعضای هیأت علمی رسمی قطعی و آزمایشی، پیمانی و قراردادی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی کشور مشمول مقررات

۱- معاونت توسعه مدیریت و منابع انسانی رئیس جمهور

این آیین نامه می باشند.

ماده ۳۹- افراد غیرمفید مندرج در ماده (۱۴) قانون و مقررات انتظامی هیأت علمی عبارتند از:

۱- کسانی که فاقد شایستگی علمی هستند و یا شایستگی مجبور را از دست داده اند؛

۲- افرادی که صلاحیت عمومی ندارند؛

۳- تخصص آنان مورد نیاز دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی و تحقیقاتی دانشکده مستقل نمی باشد؛

۴- فاقد بازدهی علمی هستند.

ماده ۴۰- دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی و تحقیقاتی و دانشکده مستقل در اجرای ماده قبل، مکلف است کمیته ای مرکب از پنج نفر که حداقل سه نفر آنان عضو هیأت علمی با مرتبه استادیاری و یا بالاتر باشند تشکیل دهد.

تبصره- کمیته های مذکور، نظر خود را درباره عضو هیأت علمی به رییس دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی و تحقیقاتی و مقام مذکور مراتب را به وزیر فرهنگ و آموزش عالی و وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی گزارش خواهد نمود.

ماده ۴۱- وزیر فرهنگ و آموزش عالی و وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی پس از وصول گزارش، در صورت تأیید مراتب را به هیأت های بدوي رسیدگی ارجاع خواهند کرد.

تبصره- رأی صادره از سوی هیأت، به وسیله کارگزینی ابلاغ می گردد.

ماده ۴۲- در صورت عدم اعتراض با توجه به ماده (۴) قانون مقررات انتظامی، حکم صادره قطعی خواهد بود و در صورت اعتراض به حکم صادره، پرونده جهت رسیدگی به هیأت تجدیدنظر ارسال خواهد شد.

ماده ۴۳- کارگزینی دستگاه محل خدمت عضو هیأت علمی، موظف است

بخش دهم: انتظامی، انضباطی و تخلفات / ۸۶۹

پس از وصول رأی قطعی از هیأت بدوی یا تجدیدنظر، حداکثر ظرف یک هفته آن را اجرا نماید.

ماده ۴۴ - در مواردی که مدلول حکم دایر بر انتقال شخص به سازمان دولتی یا مؤسسات تحقیقاتی باشد، دستگاه مربوطه موظف است ظرف (۶) ماه مطابق ماده (۱۴) و تبصره (۱) ماده (۱۷) قانون مقررات انتظامی اقدام به عمل آورد.

ماده ۴۵ - در صورتی که در مهلت مقرر در ماده (۴۴) این آییننامه، امکان انتقال افراد مزبور به سایر دستگاه‌های دولتی فراهم نگردد، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، وزارت فرهنگ و آموزش عالی، دانشگاه، مؤسسه آموزش عالی و تحقیقاتی یا دانشکده مستقل طبق ضوابط مندرج در قانون مقررات انتظامی هیأت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی کشور نسبت به بازنشسته یا باخرید کردن عضو هیأت علمی اقدام می‌نماید.

ماده ۴۶ - رئیس دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی و تحقیقاتی با توجه به ماده (۱۹) قانون مقررات انتظامی اعضای هیأت علمی، اسامی افرادی که به خدمت آنان خاتمه داده شده است جهت طرح در هیأت تجدیدنظر به وزیر فرهنگ و آموزش عالی و وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اعلام نماید.

ماده ۴۷ - تغییرات در اصلاحیه‌های بعدی این آییننامه به پیشنهاد وزارت فرهنگ و آموزش عالی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با تصویب هیأت وزیران خواهد بود.

ماده ۴۸ - این آییننامه پس از ابلاغ قابل اجراست.

معاون اول رئیس جمهور - حسن حبیبی